

فهرست مطالب

پیش گفتار	۱۳
فصل اول: تعریف، فایده و ماهیت داوری	۱۹
۱. داوری چیست؟	۱۹
۲. محاسن و معایب داوری چیست؟	۲۰
۳. ماهیت نهاد داوری چیست؟	۲۰
۴. مفهوم سه اصل مهم حاکم بر داوری (ابلاغ به موقع، رفتار مساوی با طرفین و تناظر) را شرح دهید؟	۲۲
۵. داوری مبتنی بر چه اصول و قواعدی است؟	۲۴
۶. اصل صلاحیت بر صلاحیت داور چیست؟ (The principle of jurisdiction over the jurisdiction of the Arbitrator)	۲۴
داوری پذیری (Arbitrability)	۲۵
۷. منظور از عبارت "داوری پذیری" چیست؟	۲۵
۸. آیا عدم داوری پذیری به معنای بی اعتباری قرارداد داوری است؟	۲۵
۹. قانون حاکم بر قرارداد داوری برای تعیین "داوری پذیری" چیست؟	۲۶
۱۰. قاعده استاپل (Estoppel) چه کاربردی در داوری دارد؟	۲۷
۱۱. دعاوی غیر قابل ارجاع به داوری کدام است؟	۲۸
۱۲. در بند ۲ ماده ۴۹۶ ق.آ.د.م دعاوی راجع به اصل نکاح، فسخ آن، طلاق و نسبت را غیر قابل ارجاع به داوری دانسته است. مصادیق دیگر دعاوی خانوادگی مانند مهریه، تمکین، بذل مدت و غیره را ذکر نکرده است. چه خصوصیتی در موارد چهارگانه بوده است؟ آیا دعاوی نفقه و مهریه و تمکین و بذل مدت ترک انفاق، قابل ارجاع به داوری است؟	۲۹
۱۳. موارد تعیین داور توسط دادگاه چیست؟ (Designation of Arbitrator)	۲۹
۱۴. آیا همانطوری که داوری، قابلیت جانشین دادرسی در دادگاه را دارد، می توان در سایر دعاوی مربوط مراجع دیگر مانند دعاوی و اختلاف های مربوط به هیات نظارت ثبت و شورای عالی ثبت کمیسیون کار و امور اجتماعی مربوط به اختلاف کارگر و کارفرما، دعاوی ثبت احوال و کمیسیون ماده ۱۲ زمین شهری، ماده ۵۶ جنگل ها و مراتع و دعاوی حقوقی مربوط به دادگاه ویژه روحانیت قابلیت ارجاع به داوری را دارد یا خیر؟	۳۰
۱۵. آیا اختلاف مربوط به اوقاف را میتوان به داوری ارجاع نمود؟ (Endowments)	۳۱

۱۶. انواع داوری از حیث ملیت را نام ببرید؟ ۳۱
۱۷. تفاوت داوری مطلق و مقید چیست؟ ۳۲
۱۸. تفاوت داوری اجباری و اختیاری چیست؟ ۳۲
۱۹. مصادیق داوری اجباری کدام‌اند؟ (Compulsory Arbitration) ۳۳
۲۰. منظور از داوری موردی (Case arbitration) و داوری سازمانی (Organizational Arbitration) چیست؟ ۳۵
۲۱. داوری الکترونیکی چیست؟ (Electronic Arbitration) ۳۵
۲۲. شرایط رای "داوری الکترونیکی" را شرح دهید ۳۶
۲۳. چرا مقر و اقامتگاه طرفین در داوری حائز اهمیت است؟ ۳۷
۲۴. تابعیت رای داور تابعیت کدام کشور است؟ (The Nationality of the Award) ۳۸
۲۵. اصول حاکم بر داوری الکترونیکی را نام ببرید ۳۸
۲۶. داوری الکترونیکی چه ویژگی‌هایی دارد؟ ۳۹
۲۷. موافقت نامه یا قرارداد داوری چیست؟ ۴۰
۲۸. شرط داوری چیست؟ و چه زمانی قابلیت استناد دارد؟ ۴۲
۲۹. در چه مواردی "تفسیر شرط داوری" ضروری است؟ ۴۳
۳۰. آیا به صرف شرط داوری، ضرورتی به تعیین موضوع داوری هست؟ در قراردادهای اغلب می‌نویسند: «در صورت بروز هرگونه اختلاف در تفسیر و با اجرای مفاد قرارداد شخص الف به عنوان داور مرضی‌الطرفین انتخاب می‌گردد و رأی داور قطعی و لازم‌الاجراست» قلمرو و حدود داوری در این قراردادها چیست؟ ضمانت اجرای عدم تعیین موضوع داوری چیست؟ ۴۴
۳۱. در قولنامه‌ای تعهد به انجام معامله و قرارداد، شرط داوری قرار داده شده است آیا شرط مزبور قابل اعتناء است؟ ۴۵
۳۲. در قرارداد اجاره عادی شرط شده است: در صورت بروز اختلاف به داوری مرضی‌الطرفین ارجاع شود و رأی داور قطعی و لازم‌الاجراء باشد، آیا شرط مزبور صحیح است یا خیر؟ در صورت تعارض شرط ارجاع به داوری با ماده ۳۰ قانون روابط موجر و مستأجر ۱۳۵۶ چگونه آن را مرتفع می‌نمایند؟ ۴۶
۳۳. آیا با ملاک قراردادن ماده ۴۸۱ ق.آ.د.م می‌توان لازم یا جایز بودن قرارداد داوری را استنباط نمود؟ ۴۶
۳۴. قرارداد داوری، تشریفاتی است یا رضایی؟ ۴۷
۳۵. آیا در قرارداد داوری می‌توان شرط خیار پیش‌بینی کرد؟ ۴۹
۳۶. آیا در صورت انتقال قرارداد حاوی شرط داوری به شخص ثالث، شرط داوری نیز به ایشان منتقل می‌گردند؟ ۴۹

۳۷. آیا شرط داوری قائم به شخص است یا انتقال موضوع قرارداد یا اصل قرارداد به منتقل الیه منتقل می‌شود؟..... ۵۰
- فصل دوم: شرایط داور، حقوق و مسئولیت ها..... ۵۱**
۳۸. "مقام ناصب" در داوری به چه معنی است؟..... ۵۱
۳۹. آیا اصحاب دعوا می‌توانند با تراضی یکدیگر اشخاصی را که مقیم در خارج از حوزه دادگاهی که دعوا در آن مطرح است بعنوان داور انتخاب نمایند؟ اگر داوران دارای تابعیت کشور دیگر و غیرمسلمان باشند می‌توانند انتخاب شوند؟..... ۶۱
۴۰. آیا امکان استفاده از دستیار یا دستیاران حقوقی در جلسات داوری وجود دارد؟..... ۶۱
۴۱. آیا دو شخص حقیقی و یا دو شرکت خصوصی می‌توانند در قرارداد بین خود، "شورای عالی فنی" را به عنوان داور تعیین کنند؟..... ۶۳
۴۲. اگر از سوی هر یک از طرفین یک نفر به عنوان داور تعیین شود تا در صورت بروز اختلاف نسبت به تعیین شخص سوم به عنوان داور اقدام نماید؛ آیا داوری که استعفاء داده، می‌تواند استعفای خود را استرداد کند و مجدداً به داوری مبادرت نماید؟ در این حالت تعیین "داور مشترک" با چه کسی است؟..... ۶۳
۴۳. آیا داور یا داوران حق تفویض و انتقال داوری به غیر را دارند یا خیر؟ در صورت اجازه تفویض از جانب طرفین برای داور مرضی الطرفین، اجازه واگذاری از جانب هر یک نسبت به داور انفرادی چگونه است؟..... ۶۴
۴۴. چه افرادی از انجام داوری ممنوع هستند؟..... ۶۵
۴۵. آیا کارمند دولت می‌تواند در دعوی شهرداری با اشخاص دیگر به عنوان داور تعیین شود؟..... ۶۶
۴۶. آیا "کارشناس رسمی" دادگستری را می‌توان به عنوان داور مرضی الطرفین انتخاب کرد؟..... ۶۷
۴۷. منظور از استقلال داور چیست؟..... ۶۷
۴۸. بی طرفی و غیر جانبدار بودن داور به چه معناست؟..... ۶۸
۴۹. جایگاه "اصل تناظر" در داوری داخلی و خارجی چیست؟..... ۶۹
۵۰. مبانی و اصول حاکم بر اصل تناظر چیست؟..... ۷۰
۵۱. آیا برای عدم رعایت اصل تناظر در رسیدگی داوری، ضمانت اجرا پیش بینی شده است؟..... ۷۱
۵۲. آیا عدم پرداخت هزینه داوری، موجب زوال داوری می‌شود؟..... ۷۲
۵۳. در فرض عدم پرداخت حق الزحمه داور باید به چه نحو عمل نمود؟..... ۷۲
۵۴. آیا دستمزد داور تعرفه قانونی دارد؟..... ۷۳

۷۵. در صورت تعدد داوران، حق الزحمه داوری، چگونه بین آنها تقسیم می شود؟..... ۷۵
۷۶. آیا سازمان های دولتی یا عمومی، قانوناً از پرداخت هزینه داوری معاف هستند؟..... ۷۵
۷۷. مسئولیت کیفری و مدنی و انتظامی داور را شرح دهید..... ۷۶
۷۸. در صورت اختلاف در حدود اختیار داور، تکلیف چیست؟..... ۷۶
- فصل سوم: رسیدگی، صدور رای، ابلاغ و اجرای آن ۷۹**
۷۹. داوری چگونه و چه زمانی شروع می شود؟..... ۷۹
۶۰. شروع رسیدگی داور مستلزم چیست؟..... ۷۹
۶۱. مقصود از عبارت "ابتدای مدت داوری" چیست؟..... ۸۰
۶۲. شروع به داوری چه آثاری دارد؟..... ۸۱
۶۳. ویژگی های رای داور چیست؟..... ۸۲
۶۴. ارکان مهم تشکیل دهنده داوری در قانون ایران چه می باشند؟..... ۸۲
۶۵. رای داور قابل اعتراض است یا خیر؟..... ۸۳
۶۶. آیا می توان نسبت به رای داور ادعای انکار و تردید نمود؟..... ۸۴
۶۷. هر گاه نسبت به سندی که به داور ارائه شده است ادعای "جعل" شود تکلیف داور چیست؟..... ۸۴
۶۸. آیا پس از فراغت از داوری، داور حق "تغییر رای" خود را دارد؟..... ۸۵
۶۹. اصل اعتبار امر مختومه تا چه حدی و تحت چه شرایطی در مورد آرای داوری قابل اجراست؟..... ۸۵
۷۰. آیا داور مکلف است در رأی داوری به مواد قانونی هم استناد کنند؟..... ۸۶
۷۱. چه مواردی موجب زوال داوری می شود؟..... ۸۶
۷۲. اگر پس از انعقاد قرارداد و موافقت نامه داوری یکی از طرفین فوت یا محجور شود، آیا ورثه یا قائم مقام قانونی ایشان می تواند به داوری استناد نمایند یا این که داوری زایل می گردد؟ اگر پس از شروع به داوری و در جریان داوری یکی از طرفین فوت کند یا محجور شود تکلیف چیست؟..... ۸۶
۷۳. برای ابلاغ رأی داور چه اقداماتی لازم است و کدام مرجع قضایی صالح می باشد؟..... ۸۸
۷۴. نحوه ابلاغ رأی داور در صورتی که قرارداد داوری راجع به آن سکوت نموده باشند چگونه است؟..... ۸۹
۷۵. آیا صدور "رأی غیابی" در داوری امکان پذیر است؟..... ۸۹

فهرست مطالب □ ۹

۷۶. اجرای رای داوری چه صورت هایی دارد؟ و صلاحیت رسیدگی به دعوای
ابطال رای داور با کدام دادگاه است؟..... ۹۰
۷۷. در چه مواردی اجرای رای داور به صورت ارادی است؟..... ۹۱
۷۸. چه زمانی اجرای رای داوری، اجباری تلقی می گردد؟..... ۹۲
۷۹. آرای داور اصولاً به چه نحو اجرا می گردد و دادگاه های صالح برای اجرای آرای
داوری کدام اند؟..... ۹۲
۸۰. آیا اجرای رای داور، مستلزم " صدور اجرائیه " است؟..... ۹۳
۸۱. در صورتی که داور یا داوران به صورت غیابی، حکم علیه خواننده داوری صادر
نموده باشند آیا امکان " واخواهی " برای او فراهم است یا خیر؟ مرجع رسیدگی داور
است یا دادگاه؟..... ۹۳
۸۲. آیا اعتراض به رأی داوری مانع اجرای رای داوری است یا خیر؟..... ۹۵
۸۳. اعتراض شخص ثالث یعنی چه ؟ مستنداً به ماده ۴۸۸ ق.آ.د.م، تکلیف دادگاه
جهت صدور برگ اجرایی بنابر تقاضای ذی نفع آیا پس از ارزیابی و شناسایی رأی
و تشخیص قابلیت یا عدم قابلیت اجرایی آن است ؟ یا به صرف درخواست، مکلف
به صدور برگ اجرائیه است؟..... ۹۵
۸۴. اگر رای داور مبنی بر فسخ قرارداد و انتقال سند رسمی به نام محکوم علیه
باشد، در حالی که محکوم علیه، ملک را در رهن قرار داده باشد، آیا این رای در
مورد مرتهن قابل اجرا است؟..... ۹۷
۸۵. در مواردی که رای داوری با حقوق اشخاص ثالث معارضه دارد، آیا می توان
رای داوری را نسبت به طرفین لازم الاجرا دانست ولی نسبت به اشخاص ثالث
اجرا نکرد؟..... ۹۷
۸۶. رسیدگی به اعتراض ثالث نسبت به رای داور با کدام مرجع است؟ دادگاه یا
داور؟..... ۹۸
۸۷. اعتراض به رای داور و درخواست ابطال آن مالی است یا غیر مالی؟..... ۹۸
۸۸. اگر رای داور با نظم عمومی در تعارض بوده یا بر خلاف قواعد موجد حق
صادر شده و دعوای ابطال آن را طرح نکرده باشند، تکلیف چیست؟..... ۱۰۱
۸۹. آیا قبل از ابلاغ رای داور، می توان دعوای ابطال آن را طرح نمود؟..... ۱۰۲
۹۰. وضعیت حقوقی دعوای انحلال داوری و تاثیر تصمیم دادگاه در صلاحیت داور
چیست؟..... ۱۰۲
۹۱. چه مواردی منجر به ابطال رای داوری می شود؟..... ۱۰۳
۹۲. آیا موارد ابطال رای داوری حصری است؟ (یعنی منحصر به همان موارد ذکر
شده در قانون است؟)..... ۱۰۳

۹۳. با توجه به عدم تصریح قانون داوری تجاری بین المللی به عدم رعایت قانون حاکم به عنوان موجبی برای ابطال یا بطلان رأی داوری، آیا امکان اعتراض به رأی داور، به علتی خارج از موارد ذکرشده در قانون وجود دارد؟ آیا طرفین می توانند چنین موجبی را به موجبات ابطال رأی داور بیفزایند؟ ۱۰۵
۹۴. اگر طرفین در خصوص افزودن عدم رعایت قانون حاکم به موجبات ابطال رأی داوری توافقی نکرده باشند و داور قانون حاکم را نادیده بگیرد، آیا دادگاه می تواند رأی داور را با استناد به عدم رعایت قانون حاکم ابطال کند؟ ۱۰۶
۹۵. آیا امکان رسیدگی داور به اختلاف در مواردی که قرارداد داوری، باطل اعلام شده است وجود دارد؟ ۱۰۷
۹۶. آیا در صورتی که رأی داور حسب مقررات ماده ۴۸۹ ق.آ.د.م از موارد بطلان رأی باشد دادگاه می تواند بدون درخواست ذی نفع از اجرای آن جلوگیری کند؟ ۱۰۸
۹۷. آیا رای داوری در فرض اعتراض و درخواست ابطال و رسیدگی در دادگاه و عدم درخواست ابطال، قابل اعاده دادرسی موضوع ماده ۴۷۴ ق.آ.د.م. ۱۳۷۹ و ماده ۴۷۷ ق.آ.د.ک ۱۳۹۲ می باشد؟ ۱۰۸
۹۸. در صورتی که رأی داوری از مصادیق هفت گانه باطل و غیر قابل اجرا مذکور ماده ۴۸۹ ق.آ.د.م، باشد آیا دادگاه رأساً نسبت به اعلام بطلان و عدم اجرای آن اقدام می کند و یا مستلزم درخواست ذی نفع است؟ ۱۱۰
۹۹. در چه حالتی می توان قبل از ابلاغ رأی داور، دعوای ابطال آن را به دادگاه صالح تقدیم نمود؟ ۱۱۱
۱۰۰. اگر طرفین حق اعتراض و درخواست ابطال رأی داور را از خود ساقط نموده باشند چه تصمیمی باید اتخاذ شود؟ ۱۱۲
۱۰۱. یکی از طرفین قرارداد با ادعای فسخ و یا تفاسخ (اقاله) و یا انفساخ و یا منفسخ بودن قرارداد در دادگاه صالح ، اعلام بی اعتباری و بطلان داوری مطرح نموده است. چه تصمیمی باید اتخاذ شود؟ ۱۱۴
۱۰۲. خواهان تقاضای ابطال رأی داور را نموده است آیا مشار الیه باید بر مبنای الباقی ثمن قرارداد تمبر ابطال و الصاق کند؟ یا نسبت به آنچه داور رأی داده یا آنچه در دادخواست تقدیم شده است؟ یا این که باید غیر مالی تلقی و به میزان درخواست غیر مالی تمبر ابطال شود؟ ۱۱۵
۱۰۳. آیا امکان طرح دعوای طاری در رسیدگی داور وجود دارد؟ ۱۱۵
۱۰۴. در صورت طرح "دعوای تقابل" مبنی بر ادعای ناتوانی مالی، داور چگونه اقدام می نماید؟ ۱۱۶

فهرست مطالب □ ۱۱

۱۰۵. آیا در قراردادهای حاوی شرط داوری، امکان صدور قرار تأمین خواسته و "دستور موقت" توسط داور یا مرجع قضایی وجود دارد؟ ۱۱۷
۱۰۶. داور بر چه اساسی می تواند "دستور موقت" یا قرار تأمین خواسته صادر نماید؟ ۱۱۸
۱۰۷. اگر شخصی ذی نفع در خصوص مواردی که مستلزم طرح دعواست مانند کشف جرم یا دعوا راجع به اصل نکاح طلاق یا نسبت موضوع ماده ۴۷۸ قانون آ.د.م. مبادرت به طرح دعوا در مهلت مناسب در مرجع قضایی نمایند و گواهی آن را به داور یا داوران تسلیم کند تکلیف داور و داوری چیست؟ ۱۱۹
۱۰۸. اگر صدور رأی داوری مستلزم ارجاع به کارشناسی و هیأت کارشناسی و انقضای آن خارج شدن از مهلت داوری باشد و یا در جایی که رسیدگی داوری منوط به امر دیگری باشد آیا این موارد جزو مهلت داوری محسوب است یا خیر؟ ۱۲۰
- فصل چهارم: مستندات قانونی داوری در حقوق ایران** ۱۲۳
۱۰۹. طلاق در چه مواردی قابل ارجاع به داوری است؟ ۱۲۳
۱۱۰. داوری در قانون حمایت از خانواده به چه شکل است؟ ۱۲۳
۱۱۱. زمان ارجاع طلاق به داوری (حکمیت) مطابق قانون چه هنگام است؟ ۱۲۴
۱۱۲. تفاوت داوری و عملکرد شوراهای حل اختلاف را در مورد طلاق بیان نمایید. ۱۲۴
۱۱۳. رای تصحیحی - تکمیلی - تفسیری چیست؟ ۱۲۵
۱۱۴. فراغ داور به چه معنی است؟ ۱۲۷
- فهرست منابع** ۱۲۹
- پیوست ها** ۱۳۵
- آیین نامه حق الزحمه داوری ۱۳۵
- قانون داوری تجاری بین المللی ۱۳۷
- نظریات مشورتی اداره حقوقی قوه قضاییه پیرامون داوری ۱۴۹
- مواد باب هفتم از قانون آیین دادرسی مدنی (داوری) ۱۵۳
- نمونه موافقتنامه داوری ۱۶۲